Bliv ikke væk

Gode råd i forbindelse med omsorgen for den demente patient

Lundbeck

Hvem henvender brochuren sig til?

- Plejepersonale og pårørende der er involveret i plejen af den demente patient.

Udarbejdet af klinikchef, overlæge Jens Egersgård,
Psykiatricenter Vest
Region Syddanmark

Med bistand af overlæge Kirsten Abelskov,
Gerontopsykiatrisk Afdeling D
Århus Universitetshospital, Risskov

På baggrund af et manuskript af cheflæge Christoph Held,
Plejecenter Bombach
Zürich, Schweiz

Baggrund

Der er i Danmark mange mennesker med demens. En del bor under mere beskyttede rammer, men mange bor også i egen bolig. En del af disse forlader hjemmet, og er ikke selv i stand til at finde hjem. Brochuren giver gode råd om, hvad man som pårørende eller omsorgsperson, gør i en sådan situation.

Yderligere information hos Alzheimerforeningen:

Alzheimerforeningen
Sankt Lukasvej 6
2900 Hellerup
Tlf.: 39 40 04 88
www.alzheimer.dk

Hvorfor forlader patienten hjemmet

Demensramte har i særlig grad nedenstående problemstillinger:

- Desorientering i tid
  Mennesker med demens kan have svært ved at overholde aftaler, fordi deres tidsfornemmelse ikke er så god længere. Alle informationer, der indeholder tidsmæssige aspekter såsom "jeg kommer igen på et tidspunkt", "jeg er væk længe", "om et par dage sker det og det" bør helst undgås. Nutid er den eneste tidsbetegnelse, som den demente patient forstår.

- Desorientering i sted
  Mennesker med demens ved som regel godt, hvor de bor, og hvordan de kommer hjem, men forveksler ofte retninger. Ophold i bygninger med lange gange, besøg i store indkøbscentre eller på jernbanestationer, hvor der er mulighed for at gå i mange forskellige retninger, bør undgås. En spadseretur i kendte omgivelser er meget bedre, fordi den giver patienten en fornemmelse af sikkerhed og tryghed. Hvis de trygge omgivelser forlades, er det nødvendigt med konstant ledsagelse.

- Manglende fornemmelse for farer
  I stresssituationer har mennesker med demens svært ved en realistisk vurdering af, hvad der er farligt. Man bør derfor overveje, om der er risiko for situationer, hvor patienten kan komme i fare (elektriske installationer og apparater, medicin, trafik og lignende).

Hukommelsesbesvær

Mennesker med fremskreden demens har store problemer med at huske. Særlig korttidshukommelsen er påvirket. Patienten kan have glemt, at ægtefælden faktisk er død året før, patienten flyttede på plejehjem.

Manglende indsigt

Mennesker med fremskreden demens har ikke længere fornemmelse for, om deres påklædning og adfærd er passende i et givent vejr eller i en given situation. Hvis det er tilfældet, hjælper det som regel ikke at forsøge at korrigere patienten.

Manglende fleksibilitet og aggression

Mennesker med fremskreden demens, kan sætte sig en ide i hovedet og det kan være vanskeligt - ja, næsten umuligt, at overbevise dem om det uhensigtsmæssige i idéen. Alle forsøg på overtalelse medfører kun risiko for at fremprovokere aggression og forsvar.

Gode råd

Nedenfor findes flere råd, som kan være med til at hindre, at patienter med demens går hjemmefra, eller går fra plejehjemmet.

Hvordan forhindrer man at patienten går

Det er vanskeligt at holde mennesker med fremskreden demens beskæftiget hele dagen, og dermed øges risikoen for at patienten går hjemmefra. Denne risiko formindskes hvis dagligdagen er struktureret, og de er beskæftiget og inddraget i dagligdagen. Den demente patient skal mærke, at du som pårørende/plejeperson er involveret. På plejehjem er der også mulighed for at være med til eksempelvis plejepersonalets morgenmøde, være med når der lægges tøj sammen, eller når der gås ærinder. For patienter i eget hjem, er der mulighed for at tage i dagcenter, gå ture med pårørende eller hjælper, besøge aktivitetscentre, ergoterapien, klubber eller foreninger, som man har været medlem af før.

Problemet med låste døre

Låste døre kan give fornemmelse af ensomhed og af at være forladt og kan fremkalde angst. I modsætning hertil kan den demente person have gavn af udendørs skærmede faciliteter, som diskret indhegnede haver, hvor patienten kan opholde sig uden at forvilde sig væk.

Beroligende medicin

Længerevarende behandling med beroligende medicin bør undgås, da den hyppigt har bivirkninger og kan fremkalde forvirring. I tilfælde af lejlighedsvis uro kan beroligende medicin med kort virkningstid anvendes. Man bør endvidere sørge for, at medicinen seponeres når der ikke længere er behov for denne.

Navneskilt

Patienter der er i fare for at gå fra hjem eller plejehjem kan forsynes med et navneskilt. Husk relevante data, såsom telefonnumre.

Signalement

Det kan være en god ide på forhånd at udfærdige et signalement, da man ofte glemmer relevante data i en akut situation. I den forbindelse er det også hensigtsmæssigt med et fotografi. Notér også særlige kendetegn, som vil være nemme for andre at observere og bemærke. *Oplysningskortet bagerst i hæftet kan udfyldes og opbevares et let tilgængeligt sted*.

Tag i god tid stilling til, hvem der skal informeres når en patient har forladt hjemmet. I den forbindelse er det også hensigtsmæssigt på forhånd at have noteret relevante telefonnumre.

Det er vigtigt at tage stilling til, hvornår politiet skal kontaktes. I den forbindelse er der mange faktorer, der spiller ind. Omstændighederne hvorunder patienten har forladt stedet, patientens tilstand, samt hvor farligt det er for den pågældende at bevæge sig ud på det aktuelle tidspunkt (vejrlig, trafik).

Egne gode råd

Når patienten er gået hjemmefra

Nogle råd om hvordan man får patienter der er gået hjemmefra med hjem igen.

- Når man leder efter patienten, skal man primært huske at have mobiltelefon med. Husk endvidere relevante telefonnumre.
- Vis glæde når patienten findes. Etablerer kontakt og undgå konfrontationer.
- Bliv ved patienten. Følg patienten hvis han/hun ikke vil med tilbage og ring efter assistance.

Relevante telefonnumre

Navn:	Tlf. nr.:
Navn:	Tlf. nr.:
Navn:	Tlf. nr.:
Navn:	Tlf. nr.:
Navn:	Tlf. nr.:
Navn:	Tlf. nr.:
Navn:	Tlf. nr.:

Når man ikke kan finde patienten

Det er en god ide på forhånd at have udarbejdet en konkret handleplan, om hvem der skal underrettes, i hvilken rækkefølge, og specielt hvornår politiet skal kontaktes.

Kontaktes i følgende rækkefølge:

1. _____

_____

2. _____

_____

3. _____

_____

4. _____

_____

5. _____

_____

Oplysningskort

Foto af patienten

Alder:

Navn:

Efternavn:

Cpr nr.: | | | | | | – | | | | |

Adresse/By:

Tlf. nr.:

Hårfarve: Øjnfarve:

Daglige hjælpemidler:

Medicin:

Signalement/særlige kendetegn:

Lundbeck Pharma A/S
Dalbergstrøget 5 • 2630 Taastrup
Telefon 43 71 42 70
Telefax 43 71 42 74
www.lundbeck-pharma.dk
www.DemensNet.dk

Prinfokoege.dk 08.07